

Arhivi: Glasilo Arhivskega društva in arhivov Slovenije 40, br. 1 (2017).

Prvi broj 40. godišta slovenskog arhivističkog časopisa *Arhivi* sadržava sedam članaka, šest izvještaja sa stručnih skupova, nekrolog u spomen Metki Bukošek, četiri prikaza knjiga i dva prikaza izložbi.

U prvom članku *Nekdanji diplomat Bogumil Vošnjak v času druge svetovne vojne in emigracije ter njegova prizvednost za tržaško vprašanje* ("Nekadašnji diplomat Bogumil Vošnjak za vrijeme Drugog svjetskog rata, emigracije i njegov interes za pitanje Trsta") autorica Aleksandra Gačić predstavlja djelovanje slovenskog diplomata Bogumila Vošnjaka u međuraću Prvog i Drugog svjetskog rata, kao i njegov trud za uspostavom Jugoslavije kakva je postojala prije rata, nakon što je pobjegao u Sjedinjene Američke Države. Glavna pozornost dana je Vošnjakovu izvanrednomu interesu za pitanje Trsta.

U drugom članku *Razlika med osebnim dosjajem in dosjajem sodelavca na primeru Milana Doriča* ("Razlika između osobnog dosjea i dosjea suradnika na primjeru Milana Doriča") autorica Ljuba Dornik Šubelj istražuje razlike između osobnog dosjea i dosjea suradnika na primjeru Milana Doriča, koji ima oba dosjea u Arhivu Republike Slovenije. Njegova suradnja sa Službom državne sigurnosti te njemačkom i američkom obavještajnom službom značila je protok informacija o stanju hrvatskih političkih stranaka u iseljeništvu i sprječavanje terorističkog djelovanja tzv. "neprijateljske ustaške emigracije". Važni događaji te operacije bili su predaja Krunoslava Draganovića Jugoslaviji 1967. godine, stjecanje informacija o rasporedu oružanih snaga sila Varšavskog pakta i očekivanja promjena u međunarodnom položaju Jugoslavije nakon Titove smrti. Iz dostupnog dijela dosjea suradnika razvidno je Doričevo djelovanje među hrvatskim iseljeništvom do 1988. godine.

Članak *Monopol kritike: Ljubljansko sojenje studentom leta 1974.* (“Monopol kritike: Ljubljansko suđenje studentima 1974. godine”) autora Tomaža Ivešića prikazuje suđenje šestero studenata iz Beograda, Zagreba i Ljubljane 1974. godine kao dio obračuna Saveza komunista Jugoslavije (SKJ) s intelektualnom opozicijom i studentskim pokretom. Središnja je točka Nacrt rezolucije, koji su studenti prihvatili na skupnom sastanku triju filozofskih fakulteta, u Beogradu, Zagrebu i Ljubljani, krajem siječnja 1974. godine. Članak jasno pokazuje kako kritika, premda vrlo slična kritici unutar SKJ, nije bila dio SKJ te prema tome nemoguća i nije bila tolerirana.

U članku *Vloga in pomen slovenskega predstavnika Jugoslovanskega odbora na krfskih pogajanjih junija 1917* (“Uloga i značaj slovenskog predstavnika Jugoslovenskog odbora na krfskim pregovorima u lipnju 1917.”) autorica Aleksandra Gačić predstavlja pregovaranje Jugoslovenskog odbora i srpske vlade na Krfskoj konferenciji 1917. godine, čiji je rezultat bila Krfska deklaracija, s posebnim naglaskom na sudjelovanje Bogumila Vošnjaka. Vošnjak je bio jedini predstavnik i slovenske strane na konferenciji te jedini slovenski potpisnik deklaracije.

Autor Aleksander Lavrenčič u članku *Popis srajčk neobjavljenih oddaj u Arhivu TV Slovenija* (“Inventar neobjavljenih emisija u Arhivu TV Slovenija”) opisuje postupak evidentiranja tekstova neobjavljenih emisija u Arhivu TV Slovenija. Inventar omogućava lakše pretraživanje emisija i njihovu objavu. Po konačnoj izradi inventara emisija započet će projekt digitalizacije neobjavljenih emisija te sigurno čuvanje originala u spremištu.

Članak *Reorganizacija mariborske občinske uprave v 30. letih 20. stoletja* (“Reorganizacija mariborske općinske uprave u 30-im godinama 20. stoljeća”) autorice Nine Gostenčnik donosi uvid u period promjena u mariborskoj općini nakon uvođenja Šestosiječanjske diktature, koja je ponajprije započela kadrovskim promjenama u gradskoj upravi, da bi se naposljetku promijenilo i samo ustrojstvo Gradske općine Maribor. Tim su promjenama osnovana gradska poduzeća, što je činilo Maribor jednom od prvih općina u državi koja je razdvojila administraciju od gospodarstva i prije novog Zakona o općinama 1934. godine.

Posljednji članak u ovom broju *Pripomoček za pripravo klasifikacijskih načrtov za zavode s podrčja kulture* (“Alat za izradu klasifikacijskih planova institucija u kulturi”) autora Vladimira Žumera donosi cjelovit prijedlog jedinstvenoga klasifikacijskog plana za institucije u kulturi u skladu s međunarodnim standardom ISO 15489: Records management i slovenskom Uredbom o upravnom poslovanju iz 2005. godine.

U rubrici “O radu arhiva i kongresi” prikazani su izvještaji sa šest stručnih skupova: *Međunarodna znanstvena konferencija Tehnički i sadržajni problemi klasičnog i elektronskog arhiviranja* (Radenci, Slovenija, 5.-7. travnja 2017.); *5. međunarodna znanstvena konferencija Radi se o čovjeku: interdisciplinarnost, transnacionalnost i gradnja mostova* (Maribor, Slovenija, 10.-11. ožujka 2017.); *Međunarodna*

konferencija o projektu e-ARH.si (Ljubljana, Slovenija, 23.-24. studenoga 2016.); *Doksis 2016 by media.doc: Suvremeno upravljanje e-dokumentima* (Ljubljana, Slovenija, 9. studenoga 2016.), 49. *savjetovanje hrvatskih arhivista* (Plitvice, Hrvatska, 26.-28. listopada 2016.); *Međunarodno arhivsko savjetovanje Arhivskog društva Srbije* (Tara, Srbija, 13.-14. listopada 2016.).

U rubrici “Osobne vijesti, personalia” Aleksandra Pavšič Milost, predsjednica Arhivskog društva Slovenije, donosi nekrolog u sjećanje na Metku Bukošek (1961.-2017.), istaknutu arhivisticu i nekadašnju predsjednicu Arhivskog društva Slovenije.

U rubrici “Ocjene i izvještaji publikacija i izložaba” prikazane su četiri knjige i dvije izložbe. Prikazani su zbornici: *Mletačko-austrijska granica u Istri: Il confine veneto-austriaco in Istria* urednice Tatjane Bradara; *Digitale Archivierung: Innovationen-Strategien-Netzwerke. Mitteilungen des österreichischen Staatsarchivs, Nr. 59* u uredništvu Michaela Follner i suradnika. Opisane su knjige *Jeklotehna Maribor: 70 let po ustanovitvi* autorice Nine Gostenčnik i *Jugoslovanska socialistična nacija: Ideja in realizacija (1952-1958)* autora Tomaža Ivešiča. Prikazane su i dvije izložbe Pokrajinskog arhiva u Novoj Gorici: *Želimo k matični domovini* (“Želimo k matici domovini”), u čast 70. obljetnice priključenja Primorske Sloveniji, te *Iz polja v mesto vrtnic: Nova Gorica nekoč i danes* (“Iz polja u grad ruža: Nova Gorica nekoč i danas”), izložba posvećena 70. obljetnici početka gradnje Nove Gorice, najmlađeg slovenskoga grada.

Siniša Stein